

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Seks komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Seks komedier", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 513.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-holberg14val-shoot-idm139796475402624.pdf> (tilgået 12. maj 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

Ulysses Von Ithacia: ty.: Odysseus af Ithaka (den lat. navneform Ulysses var almindelig på Holbergs tid og den sædvanlige hos Holberg); om baggrunden for den ty form, se note ndf.; sagnhelten O. hører hjemme i de oldgr. eper (fortællende versdigte) *Iliaden* og *Odysseen* (traditionelt tillagt Homer og dateret til ca. 700 f.v.t., nu gerne opfattet som en tradition i stadig udvikling, der har fundet sin nuv. form ca. 500 f.v.t.). De to »versromaner« handler om hhv. grækernes belejring af Troja og O.'s eventyrlige hjemfart fra dette togt; hovedparten af komediens handlingselementer er hentet herfra, men transformeret til travesti, dvs. latterliggørelse af forbilledet ved at dettes »høje« emner og personinventar (fyrster og helte) behandles i en »lav«, plat eller vulgær, stil og røbes som »altfor menneskelige«. - *en Tydsk Comoedie*: undertitlen angiver travestiens (se foreg. note) aktuelle mål: Samtidig med affattelsen (ca. 1723) og førsteopførelsen (juni 1724) af *Ulysses* opførte den indvandrede ty. komediant og trupleder Samuel v. Qvoten sine »Haupt- und Staatsactionen« (dvs. formløse og effektrige skuespil med politisk-historisk stof) i Brolæggerstræde i Kbh.; dette teaters uklassiske stil og konkurrerende virksomhed var Holberg (og »hans« teater i Lille Grønnegade) en torn i øjet (jvf. komediens epilog s. 206-206); desuden kan satirens have sigtet på en anden konkurrent, nemlig den ty. hofopera, hvis dramatiske stil kunne forekomme beslægtet med von Qvotens »Haupt- und Staatsactionen«; om disse dramaturgiske og teaterhistoriske forhold, se nærmere i efterskriften s. 465-467. - *Ulysses, Penelope*: U. = Odysseus, se n.t.s. 133; P. (gr.: Penelopeia) er i de homeriske digte O.'s hustru.